

TBKP BATI AVRUPA ÖRGÜTLERİNİN DAYANIŞMA ÇALIŞMALARI ÜZERİNE

MK Sekreterliğinin girişimiyle, Karaca ve Sakalsız yoldaşlar, Eylül 1988'de bütün bölge komitelerine: gönderdikleri bir yazıda dayanışma çalışmalarının sonuçlarının toparlandığı, TBKP'nin dış ilişkileriyle ilgili olarak görüş ve önerilerin, eleştirilerin istendiği bir yazı göndermişti. Süre olarak da Kasım başında raporların iletilmesi istenmişti.

İsveç, Hollanda, Danimarka, FAC ve Yunanistan Bölge Komiteleri istenilen raporları öngörülen zaman içinde gönderdiler. Batı Berlin, Avusturya ve Fransa Bölge Komiteleri, ısrar üzerine, raporlarını Ocak 1989'de ilettiler. İngiltere Bölge Komitesi, rapor göndermedi. Bu nedenle aşağıdaki değerlendirme, İngiltere 'deki çalışmaların sonuçlarını içermiyor.

Sargın ve Kutlu yoldaşların ülkeye dönüşleriyle birlikte başlattığımız girişim ile dayanışma amacıyla Avusturya ve Hollanda dışında kalan yerlerde dayanışma komiteleri faaliyete geçmiştir. Değişik adlar, değişik biçimler, eski örgütlenmelerin canlandırılması, vb. yöntemler kullanılmıştır. Dayanışma çalışmaları, ağırlıklı olarak bu örgütlenmeler aracılığıyla yürütülmüştür.

Sargın ve Kutlu yoldaşların girişimine dayanışmayı örgütlemek için bütün Batı Avrupa ülkelerindeki parti örgütleri, komünistlerden hristiyan demokratlara, kilise çevrelerine, sendikalardan barış girişimlerine, insan hakları örgütlerine, parlamenterlere, tanınmış kişilere, sanatçı ve aydınlara, bilim adamlarına yöneldiler. TİP ve TKP MK'lerinin, sonra da TBKP MK'sinin Sargın-Kutlu girişimini demokrasi ve insan hakları mücadelesiyle bağlaması, demokrasi ve insan haklarından yana tüm kesimlere yönelinmesini teşvik etmesi sonucu dayanışmanın boyutları umulmadık sonuçlar getirdi. Birçok yerde, partililerin ulaşamadığı kesimlerden, güçlerden destek, yardım geldi. Bu durum, çağımızda, insan hakları ve demokrasi mücadelesinin evrensel bir önem kazandığının da ciddi, somut bir kanıtıdır.

Kasım 1988 itibariyle Sargın ve Kutlu yoldaşların duruşmalarına giden gözlemci sayısı , FAC'dan gidenler hariç, 134'dür. FAC bu konuda ayrı rapor vereceğini belirtmişti, söz konusu rapor gelmedi. Batı Avrupa örgütlerinden yalnızca Avusturya davaya gözlemci gönderemedi. Nedenini, ilerde ayrıntılandıracağız. İsveç 1, Hollanda 2, Batı Berlin 5 (ancak aynı kişiler birkaç duruşmaya gitmişlerdir), Fransa 26, Danimarka 13, Yunanistan ise 11 duruşmaya 89 gözlemci gönderdiler.

Bütün ülkelerde, duruşmalara katılan gözlemciler, döndüklerinde basın toplantıları, sohbet toplantıları, aracılığıyla gördüklerini, yaşadıklarını ülkelerinin kamuoyuna ve TBKP üyelerine anlattılar. Ayrıca, Sargın ve Kutlu yoldaşların avukatlarının Batı Avrupa'daki temasları da çeşitli toplantıların konusunu oluşturdu. Bu türden etkinlikler, elçiliklerin önünde uyarı nöbetleri, pul, afiş vb dağıtımı, dayanışma geceleri, vb. etkinliklerle parti örgütleri Batı Avrupa'daki dayanışmanın canlı tutulmasına başarıyla sağladı. TBKP, rejimin, duruşmayı başlatma tarihi olarak Avrupalıların tatile çıktıkları yaz aylarını seçme, duruşma aralarını fazla tutarak gözlemcilerin birden fazla duruşmaya katılmak üzere Türkiye'de kalmalarını önleme taktiğini başarıyla boşa çıkartmıştır. Gözlemcilerin katılmadıkları bir tek duruşma bile olmamıştır.

Öte yandan duruşmalara giden gözlemciler, Türkiye'de çeşitli temaslarda bulundular. Siyasi partilerle, resmi yetkililerle görüşmeler basın toplantıları yaptılar. Batı Avrupa'da yaşamakta olmaktan ileri gelen ve rejimin "demokrasiye döndük" demagojilerinin sonucu olan duruşmalara bir vicdan borcu, bir dayanışma ifadesi olarak katılma duygusu, Türkiye'ye gidip geldikten sonra, demokrasi ve insan hakları için daha neler yapılabilir sorusuna dönüştü. Ne ki, ilerde değinilecek eksiklikler nedeniyle, TBKP bu potansiyeli bir bütün olarak değerlendirememiştir.

Bu eylemlerde yeteri kadar dikkate alınmayan bir nokta, duruşmalara gözlemci gönderirken de, gidenlerin Türkiye'deki temaslarını örgütlerken de, öteki sol güçlerin davaları ile dayanışma- dır. Öteki sol güçlerin mücadeleleriyle dayanışmaya gerektiği gibi önem verilmemiş olduğu, süreç içinde ortaya çıktı, ve bu doğal ve haklı olarak sol güçler nezdinde kimi eleştirilere yol açtı. Bu durum, bundan sonraki çalışmalarda kesinlikle giderilmesi gereken bir eksikliktir. Ayrıca, TBKP'nin insan hakları, demokrasi, bağlaşıklık politikası anlayışıyla da bağdaşmamaktadır.

Sargın ve Kutlu yoldaşların girişimiyle dayanışma, gerek tek tek ülkelerdeki bölge komitelerimizin, yoldaşlarımızın, gerekse farklı politik partilerden milletvekillerinin girişimleri sonucu, bütün Batı Avrupa parlamentolarına/yansıdı. Parti örgütlerimizin bulunmadığı Portekiz, İtalya ve Kıbrıs da buna dahildir.

PB ve MK 'ne bağlı olarak, Avrupa Parlamentosu nezdindeki girişimlere önem verilmesi, Avrupa Parlamentosu'nun dava ile ilgili olarak 5 kez karar alması, yalnızca ulusal parlamentolardaki güçleri harekete geçirmekle kalmadı, aynı zamanda Türkiye'deki egemen güçler

nezdinde de etkili sonuçlar getirdi. Bu durum, Özal'ın ve özellikle de Evren'in komünist partisinin kurulmasına ilişkin açıklamalarında belirleyici bir yanı oluşturuyor.

Dayanışma çalışmalarında, en zorlanılan alan, basını yanıma almak, basın ile ilişkiler geliştirmek ve özellikle de radyo ve televizyonların yayınlarına girmek olmuştur. Batı Berlin, Avusturya, FAC örgütleri,

bu açıdan buldukları ülkelerin basınına hareketlendirme açısından zorlandıklarını bildirdiler. Diğer ülkelerde basın, gelişmeler hakkında bilgi verdiği halde, televizyon ve radyo yayınlarına girmek zor olmuştur. Yunanistan, bir istisna oluşturuyor.

Bölge komitelerinden gelen raporlarda, bu alanda merkezi bir yayının gerekliliği üzerinde duruluyor, başta yayınlanmakta olan BEM bültenlerinin önemli bir işlev gördüğü belirtiliyor. Hollanda örgütü 87 kişi ve basın organına duruşma ertesinde bülten gönderiyor. Bu sayının, bir dönem 300'e çıktığını belirtiyor. Yunanistan örgütü, 13 gazete ve 5 dergi ile ilişki kurduklarını belirtiyor. 7 Radyo ve televizyonda 2 kanala ulaşabildiğimizi haber veriyor. FAC'da, Danimarka'da çeşitli yayınların hazırlandığı belirtiliyor. Ayrıca, Fransa ve FAC basına ,parlamentarlere dağıtılmak üzere basın dosyaları hazırladıklarını duyuruyor. Tüm örgütler, BEM bültenlerinin çıkmasının durmasından bu yana, basına yönelik çalışmalarında bir zayıflığın, enformasyon akışının sağlanamamasının görüldüğünün altını çiziyorlar. Bu durumda, TBKP'nin İngilizce ve Almanca olarak, olanaklı ise Fransızca olarak, merkezi bir bülten çıkarması bir ihtiyaç durumundadır. Bu bültene yalnızca dayanışmanın yansıdığı bir yayın olarak değil, TBKP'nin girişimlerinin, politikasının tanıtıldığı bir yayın olarak da bakmak, ileriye yönelik olarak yayına başlamak yararlı olacaktır. Plenum, bu konuyu tartışmalı, içerik, örgütlerin verecekleri destek, olanaklar açısından somut yükümlülükler belirlenmelidir. Somut yükümlülükler üstlenilmesi, daha sonra bunların bir muhasebesinin yapılması , parti çalışmaları açısından da önemli bir denetim mekanizmasını oluşturacaktır.

Batı Avrupa örgütlerinin raporlarında, çalışmalardaki eksiklikler şu ana başlıklar altında sıralanmaktadır:

Batı Berlin: Oluşturulan dayanışma komitesinin sürekli çalışmaması, parti örgütünün de bu işe omuz verecek kadrolar ayıramaması.

Avusturya: Düzenli, örgütlü bir çalışmanın yürütülememiş olması.

,başbakanın, "bu iş komünistlerin işidir" yaklaşımı, Sosyal Demokrat Parti'nin Türkiye'deki sosyal demokratların bu işe ne dediklerini öne sürerek geri çekilmesi.

Fransa: Turquie Liberte 'nin dışarıya taşınamaması,gözlemcilerin tümünün raporlarının parti örgütü tarafından görülememesi,dayanışma girişiminin bir binasının bulunmaması (sendikada yer göstermenin olumsuz etki yaptığı kaydediliyor), 'ilk başta 13 kişi ile oluşturulan dayanışma biriminin bir ayda 6 kişiye,sonra 4'e ve son durumda da 3'e düşmesi,son dönemde bir durgunluğun gözlenmesi.

İsveç: Sosyal demokratların izleme tutumuna girmesi,Türkiyeli öteki sol örgütlerin desteğinin sağlanamamış olması.

FAC: DKP ile bile gerekli ilişkilerin kurulamaması.SPD ve öteki güçlerle diyalogun sürekli olmaması.Bu ülkede verilen mücadeleler içinde gerektiği gibi yer alınmadığı için,dayanışmanın düşük olması. Dayanışmada çalışacak sayıda yoldaşın dil bilmemesi.

İlişkilerin daha önceden başka konuları içermemesi nedeniyle,sadece yardım isteyenler olarak kalınmasının getirdiği olumsuzluklar.Türkiye'ye dönüşün anlamı,bunun demokrasi mücadelesi: ile bağının anlatılamamış olması.Partilerle ilişkilerin resmi düzeylerde kalması,sendikalarla ilişkilerin zayıf olması.

Danimarka:Dayanışma parti komitesinin kurulamamış olması,eski bir komite aracılığıyla çalışmaların örgütlenmesi.Parti politikasının tam kavrananmış olması sonucu olarak aktif çalışmanın örgütlenmemesi. Genel çalışmalarındaki koordinasyonsuzluğun,Danimarka'ya olumsuz yansımaları.(yoldaşlar,yaptıkları işlerin değerlendirilmediğini,istenilen bir iş için sonradan kalsın dendiğini belirtiyorlar),yabancı dilde yayın olmaması,

Yunanistan: İkili ilişkilerin gereken düzeyde sürdürülememesi,yığın örgütleriyle ve demokratik örgütlerle görüşmelerin aksaması,düzenli yayının (merkezi) olmamasının getirdiği sorunlar,Türkiye solu ile bağların zayıflığı,TBKP çizgisinin tam olarak yansıtılamaması,uluslararası örgütlerle ilişkilerin zayıflığı.

Hollanda: Daha önce bu ülkedeki çeşitli politik güçlerle ilişkilerin geliştirilememiş olması nedeniyle herşeye sıfırdan başlamak durumunda kalınması,geniş dayanışmanın bir yaşam tarzı haline getirelememesi, kadro eksikliği,çalışmaların tek bir yoldaşın sırtında kalması,merkezden beslenmenin zayıflığı.

Bunların yanısıra, doğrudan PB yönetiminde örgütlenmiş bulunan çalışmalarımız vardır. Önce TİP ve TKP MK olarak, sonra TBKP MK olarak, komünist partilerine, sosyal demokrat partilere, yeşillere, liberallere, değişik Avrupa parlamenterlerine düzenli aralıklarla mücadelemizin içeriğini, amacını, vardığı aşamayı anlatan mektuplar yazılmıştır. En son mektup, dönüşün birinci yılında, 16 Kasım 1988'de kaleme alınmıştır. Aynı şekilde, Arjantin, Brezilya, Uruguay devlet başkanlarına ve Yunanistan başbakanına yazılan mektuplarda girişimin amacı, gelişmeler aktarılmıştır. Federal Almanya Sosyal Demokrat Parti Başkanı Vogel'e, Sosyalist Enternasyonal Başkanı Willy Brandt'a FDP Başkanı Bangemann'a (o zaman başkandı) özel mektuplarla girişimin amacı anlatılmıştır.

Merkezi düzeyde, iddianamenin üç dilde bir özeti hazırlanmış, "Demokrasi ya da demagoji" broşürü kaleme alınmış, üç dilden geniş bir dağıtım ile çeşitli çevrelere ulaştırılmıştır.

Bunun yanısıra, merkezi düzeyde yapılan bir çalışma ile Sargın ve Kutlu yoldaşların eşlerinin Helsinki Nihai Senedi imzacısı ülkelerin devlet başkanlarına, başbakanlarına, dışişleri bakanlarına mektupla başvurularına yardımcı olunmuştur. Bu mektuplara, Federal Almanya, Norveç, İsveç, İrlanda, Hollanda, Danimarka, İngiltere İtalya'dan yanıtlar gelmiştir. Gelen yanıtlarda, insan hakları ve demokrasi açısından Kutlu ve Sargın davasının sözü geçen devletler tarafından izlendiği, başarı dilekleri belirtilmektedir. Yalnızca İngiltere hükümeti, rejimi destekler bir tavır göstermiştir.

Öte yandan BM'in 1988 Martında yapılan İnsan Hakları Komisyonu'na mektup gönderilmiş, ayrıca bu toplantıya katılan bir yoldaş, TBKP girişimini buradaki çevrelere duyurmuştur.

Kasım 1987'de Fransa'da yapılan "Türkiye'nin Dostları Girişimi" toplantısı, davaya geniş bir kitlenin ilgisinin kazanılması açısından yararlı oldu. Ne yazık ki, partimiz, bu girişimi canlı tutma, toplantıların yinelenmesini sağlama yönünde daha sonra faaliyette bulunamadı, bu konuyla ilgili yeni konsept geliştiremedi.

Öte yandan Mikis Teodorakis'in girişimine imza toplanması, buna yardımcı olunması, merkezi düzeyde örgütlenmeye çalışılmıştır.

Bir dönem imza toplama işlemlerinde bir durgunluk olmuş, bunun zamanında farkedilmesiyle, çalışmalar yeniden hızlandırılmış, sonuçta 10 Aralık 1988'deki imzaların açıklanması sağlanmıştır.

Öte yandan partimiz, merkezi düzeyde, Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği'nin hazırladığı davaya ilişkin mütalaanın oluşmasına katkıda bulunmuştur.

Merkezi düzeyde örgütlenen çalışmalarda ortaya çıkan eksiklikler

şunlardır: Bu alanda çalışacak yeteri kadar kadro hazırlayamama, işlerin ağırlıklı olarak aynı zamanda başka görevleri de yerine getiren yoldaşların sırtına binmesi, Merkezi düzeyde görevlendirilen yoldaşlar arasında tam bir koordinasyonun örgütlenememesi. Konsept geliştirme, öneri üretme faaliyetlerinin tüm partiye gerektiği biçimde yayılamaması nedeniyle, birkaç kişinin düşünceleri ile sınırlı kalması. Merkezi yayın eksikliği nedeniyle, tüm potansiyelleri hareketlendiremememe. Bölge komitelerinin ve görev alan yoldaşların düzenli rapor vermemeleri, parti yönetiminin bunun üzerine gitmemesi.

Bu arada, Fransa Bölge Komitesi'nin raporunda yer aldığı gibi, PB tarafından görevlendirilen yoldaşlar ile Bölge Komiteleri arasında sorunlar da çıkıyor. Görev verilen yoldaşın derhal harekete geçmesi isteniyor, bir bakıma kimi zaman bölge komitelerinden bağımsız davranışlar ortaya çıkıyor, bu psikolojik sorunlara ve kırgınlıklara yol açıyor.

Önümüzdeki dönemde, TBKP'nin Dış İlişkiler Bürosu'nun faaliyete geçeceği dikkate alınarak, Plenumda, bu konuda fikir birliğine varılması gerekmektedir. Büro, doğrudan PB'ya bağlı olarak çalışacaktır, ama bu, büroda görevlendirilen yoldaşların bağlı oldukları parti örgütlerinden hiçbir görev almayacakları anlamına gelmediği gibi, parti örgütlerinin büroda çalışan yoldaşların tek başlarına kotaramayacakları işlere tam destek vermemeleri anlamına da gelmiyor. Bölge komiteleri ile büro çalışanları, düzenli enformasyon alışverişi içinde, her ikisi de PB ile düzenli bilgi akışı içinde olmak durumundadır. Yoksa, çalışmalarımızda özlediğimiz bütünsellik sağlanamayacaktır.

SONUÇ:

Dayanışma çalışmaları hakkında bir değerlendirme yapmak gerekirse, şunlar söylenebilir:

---TBKP, Sargın ve Kutlu yoldaşların Türkiye'ye dönmeleri ve yasallaşma amacımız ile dayanışmanın örgütlenmesi doğrultusunda, yoğun bir çalışma yürütebilmiştir. MK, bu alanda çaba gösteren tüm yoldaşları kutlamalı, onlara, bu çalışmaların yalnızca dayanışma açısından değil, TBKP'nin dış ilişkilerinin ve olanaklarının güçlendirilmesi açısından büyük önem taşıdığı belirtilmelidir.

MK, bu raporda belirtilen eksikliklerin giderilmesi için gereken kararları almalı, bunların yinelenmemesini tüm partinin önüne bir hedef olarak koymalıdır.

---Sargın ve Kutlu yoldaşların duruşmalarına gözlemci gönderme devam etmeli, sayı azaltılmalı, ancak giden gözlemcinin Türkiye'deki

faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, sol güçlerle, aydınlarla bilim adamlarıyla (hangi ilgi alanındaysa), barış hareketi temsilcileriyle tanışmasını amaçlayan çalışmalar yapılmalı, ayrıca giden gözlemcilerin ilgi alanlarına uygun olarak sözkonusu tarihlerde Türkiye'deki çeşitli sol güçlerin, aydınların, çevrecilerin vb. katıldıkları seminerler, sempozyumlar toplantılar düzenlenmesi örgütlenmelidir. Bu nedenle, MK, bir planlama yapmalıdır.

---Viyana'da imzalanan son insan haklarına ilişkin belgenin Türkiye açısından taşıdığı önem, parti tarafından değerlendirilmeli, bundan sonraki dayanışma çalışmaları özellikle buradaki içeriğe oturtularak yürütülmelidir.

Ağustos ayından itibaren Batı Avrupa Yürütme Komitesi'nin doğrudan yürüttüğü girişimler

1)Federal Parlamentodan 99 milletvekili Evren'in FAC'yi ziyareti sırasında yayınlanan bir açıklama ile Sargın ve Kutlu'nun ve diğer fikir suçlularının serbest bırakılmalarını ve TCK'nın değiştirilmesini istediler. Bu açıklama Türkiye basınında yer aldı, ayrıca bizim tarafımızdan yine Türkiye basınında ilan olarak yayınlandı. Avrupa basınında ise yer almadı.

2)SPD'li ve Yeşil federal milletvekilleri ile yaptığımız görüşmeler sonucunda bir yeşil ve bir de sosyal demokrat milletvekili (Karitas Hensel ve Prof. Monika Ganseforth) uluslararası insan hakları günü olan 10.12.1988 için girişimde bulunarak 99 federal milletvekilinin (adı geçen iki partiden) Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesini kınayan bir metni imzalamalarını sağladılar. Bu imzalar 7.12.1988 günü Bonn'da yapılan bir basın toplantısı ile açıklandı. Söz konusu metnin bizim açımızdan en önemli yanı, 141 ve 142. maddelerin değiştirilmesinin istenmesi. Basın toplantısı ve imzalar Türk basınında yer aldı, fakat Alman basınında yer almadı.

3)1988 boyunca Avrupa Parlamentosu çerçevesinde yapılan girişimler sonucunda Avrupa Parlamentosunun Türkiye ile ilişkileri yeniden canlandırma kararı tamamen bizim isteklerimize uygun bir şekilde çıktı. 15.9.88'de kabul edilen bu karar kanımca bizim açımızdan politik bir kazanımdır. (Ne var ki bu kararı da kamuoyuna yeterince duyurabilmiş değiliz). Nitekim 17 Ocak günü Strasbourg'ta yapılan ilk toplantının seyri Avrupa Parlamentosunun Türkiye'de insan hakları konusundaki hassasiyetini gösterdi.

4)Sargın ve Kutlu'nun dönüşünden sonra başlayan çalışmalar sonucunda 1988 Mayıs'ında Bonn'da Alman milletvekilleri, sendikacıları ve avukatları tarafından Türkiye demokratlarıyla dayanışma için bir girişim kurulmuştu. Türkiye ile ilgilenen bütün ilerici milletvekilleri ile

yakın ilişkileri var. Ben o sırada Strasbourg'ta olduğumdan kuruluş toplantısına katılamamıştım. O ilk toplantıda Kürt örgütlerinden gelen arkadaşların ısrarı üzerine girişim "Türkiye ve Türkiye Kürdistanı" diye genel kamuoyunda pek benimsenmiyen bir isim almıştı. Bu yüzden 1988'de dışa dönük bir faaliyet yapamadı. Daha sonra bu durumu kendileri de görüp 1989 başında isimlerini "Demokratisches Türkei-Forum" biçiminde değiştirdiler. Böylece bundan sonra daha etkili bir rol oynayabilirler. Şu anda Heinz Lang, Reinhard Hocker gibi yakın dostlarımız bu çalışmanın başındalar. Türkiye İnsan Hakları Derneği ile yakın ilişki içindeler ve Türkiye'de işkence kurbanları için bir rehabilitasyon merkezi kurulması çalışmalarını destekliyorlar. Bu arkadaşlara bu yılın Haziran ayında Türkiye ile ilgili geniş bir toplantı yapmalarını önerdim, prensip olarak kabul ettiler. Bunun dışında "Türkiye'de Kürt Meselesi" konulu bir hafta sonu semineri yapmayı planlıyorlar.

B)Öneriler

- 1-Önümüzdeki dönemde dayanışma çalışmalarının politik amacı diğer Türkiye'li sol güçlerle birlikte hareket edebilmek olmalı. Geçtiğimiz dönemde bunu ancak "Türkei-Tribunal" çerçevesinde başarabildik.
- 2-Bu alandaki çalışmaların verimli olabilmesi için daha planlı ve koordineli hareket etmemiz gerekiyor. Dayanışma alanında bizim dışımızdakiyle birlikte çalışmak zorundayız. Üstelik bunlar genellikle Avrupalı. Dolayısıyla yapılacak her işin aylarca önceden konuşulması gerekiyor. Bunu başarırsak dostlarımızın çalışmalarını kolaylaştırdığımız için olumlu tepkilere yol açıyoruz. "Acele şu işi yapmak lazım" diye gittik mi ise tam tersi oluyor. 10.12.88'deki geri dönüşler buna örnektir.
- 3-Kendi aramızda daha iyi koordinasyon sağlanmalı. Avrupa düzeyinde böyle bir koordinasyon yok. Yalnız Avrupa düzeyinde değil, FAC düzeyinde de koordinasyon yetersiz.
- 4-Bugüne kadarki çalışmalarla bayağı geniş ve üst düzeyde bir ilişkiler ağı oluştu. Örneğin bizim bilgisayarda binlerce adres var (Bunlara bir süre BEM bülteni gidiyordu, bu meseleye ayrılmış bir para olmadığından bu durdu). Yukarıda belirttiğim gibi Türkiye'de insan hakları için angaje olmuş yüzlerce milletvekilinin isimleri var. Kurulmuş ilişkilerin kopmaması için bunlara belli aralıklarla yayın yollamak gerekir. Bu ise Almanca bir bülten vs. çıkarılması demek. Veya, eğer düzenli bir yayın olmayacaksa, belli konuları ele alan Almanca (ve FAC dışı için İngilizce) broşürler gerekiyor. Kalıcı bir dayanışma çalışması için bu zorunludur.
- 5-Örgütlerin dayanışma çalışması da yeniden ele alınmalı. Geçtiğimiz yıl bu alanda yapılanlar yetersiz kaldı. Planlı hareket edebilirsek daha az çaba ve masrafla daha çok verim elde edebiliriz. Bu yıl örgütler

dayanışma için ne yapacak, şimdiden karara bağlanmalı.

6-Alman federal milletvekilleri 1989 yılında Türkiye'de insan hakları konusunda birşeyler yapmak istiyorlar. Anlara öneri yapmamız gerekiyor. Aynı şekilde Türkiye-AT Karma Komisyonunun çalışmalarını yakından izlemek gerekiyor. Bu Komisyonun gündeminde Türkiye'de insan hakları konusu birinci sırayı alıyor. Komisyon üyelerini gelişmelerden sürekli bilgilendirmek ve her toplantısı için politika ve tutum geliştirmek için öneriler yapmak gerekiyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ
TÜSTAV